

Børn og unges medievaner i forhold til
danske og udenlandske spillefilm
Det Danske Filminstitut

Bilag 1: Markedsanalyse af
spillefilm for børn og unge

Oktober 2009

Manto A/S
Knabrostræde 30, 1. sal
1210 København K
Denmark

Phone: +45 33110111

CVR: 2867 2322
www.manto-as.dk

Indhold

1	Markedsanalyse af spillefilm for børn og unge	3
1.1	Film for børn og unge vs. alle film	4
1.2	Danske film for børn og unge vs. udenlandske film for børn og unge	6
1.3	Danske film for børn og unge vs. øvrige danske film.....	7

1 Markedsanalyse af spillefilm for børn og unge

I et europæisk perspektiv har Danmark en særlig position, både når det gælder produktion af film for børn og unge, og når det gælder billetsalget til filmene. Sammenligner man Danmark med det øvrige Europa, er det herhjemme i høj grad lykkedes at skabe en aktiv og levende filmkultur på børne- og ungdomsområdet¹.

I Europa producerer Danmark den markant højeste andel af spillefilm for børn og unge set i forhold til den samlede indenlandske filmproduktion². Det danske marked for børne- og ungdomsfilm er desuden præget af stor diversitet med en stor spredning af billetsalget på mange titler, og at filmene har et langt liv på markedet sammenlignet med resten af Europa³.

I det følgende sammenfattes tendenserne for det danske hjemmemarked for børne- og ungdomsfilm. Analysen er baseret på data vedrørende samtlige film og billetsalget i de danske biografer i perioden 1999-2008. Der fokuseres på følgende hovedområder:

- Udbuddet af børne- og ungdomsfilm på det samlede danske biografmarked, og udviklingen af markedsandelen for børne- og ungdomsfilm.
- Danske børne- og ungdomsfilms placering i det samlede marked for børne- og ungdomsfilm.
- Udbuddet og salget af danske børne- og ungdomsfilmene i forhold til den samlede danske filmproduktion.

Der findes ikke en vedtagen definition af børne- og ungdomsfilm. Nogle definitioner inkluderer animationsfilm, da de oftest har børn og unge som målgruppe, andre ikke. Nogle definitioner ekskluderer film, der er egnet for hele familien, andre ikke. I denne rapport har vi valgt en bred definition, der både inkluderer film, som i deres valg af tematik, genre og skuespillere, er udviklet specifikt til børn og unge, og film, der er målrettet hele familien, og dermed egner sig til en fælles oplevelse for børn, unge og deres forældre. Definitionen inkluderer også animationsfilm. Når der i det følgende anvendes betegnelsen 'børne- og ungdomsfilm', dækker den således over børnefilm, ungdomsfilm og familiefilm.

Tabellen nedenfor viser de væsentligste karakteristika for det danske biografmarked for børne- og ungdomsfilm.

Tabel 1:1: Centrale nøgletal

	Antal film				Antal solgte billetter			
	1999-2002	2003-2006	2007-2008	Total	1999-2002	2003-2006	2007-2008	Total
Film for børn og unge ift. alle film (%)	18%	20%	22%	20%	31%	33%	38%	33%
Danske film for børn og unge ift. alle film for børn og unge (%)	18%	19%	26%	20%	24%	33%	46%	32%
Danske film for børn og ift. alle danske film (%)	26%	25%	36%	28%	32%	40%	60%	41%

¹ European Audiovisual Observatory: "The theatrical circulation of European live action children's films in Europe 2000 to 2008", June 2009. Rapporten fokuserer på såkaldte "live action childrens films" i forhold til "total feature film production". Tallene kan ikke umiddelbart sammenlignes med de øvrige data om børne- og ungdomsfilm, der præsenteres i nærværende rapport. Den europæiske undersøgelse omfatter alene spillefilm for børn op til 12 år (og ikke animationsfilm, ungdomsfilm og familiefilm).

² Den danske andel var 20%, den skandinaviske 13% og den vesteuropæiske andel 6%.

³ Top 10% af alle film i Skandinavien generer 26% af billetsalget. Det europæiske gennemsnit er at top 10% generer 60%. Releaseperioden for skandinaviske film for børn og unge er i gennemsnit 3,6 år, mens gennemsnittet for Europa er 3,1 år.

Det samlede marked for danske og udenlandske børne- og ungdomsfilm er vokset gennem perioden. Markedsandelen for børne- og ungdomsfilm viser gennem hele perioden højere stigningstakt end udbudsandelen, der ligger nogenlunde konstant på omkring 20%. I 2007-2008 udgør børne- og ungdomsfilmene 22 % af filmudbuddet, men de har en markedsandel på 38% af de solgte billetter. Børne- og ungdomsfilm sælger altså mange billetter set i forhold til deres andel af det samlede filmudbud.

Danske børne- og ungdomsfilm har en stærk placering i markedet for børne- og ungdomsfilm. Udbuddet af de danske film stiger gennem perioden, men markedsandelen stiger endnu mere. I 2007-2008 har dansk film en udbudsandel på 26% af markedet, men med en markedsandel på 46% står de for næsten halvdelen af alle solgte billetter til de børne- og ungdomsfilm, der vises i de danske biografteater.

I forhold til de øvrige danske spillefilm, der premierføres i Danmark, har de danske børne- og ungdomsfilm en betydelig placering. Den gennemsnitlige udbudsandel på 28% vidner om, at filmlovens målsætning om en produktionsandel på 25%, for at sikre en vis volumen i danske børne- og ungdomsfilm, er dermed opfyldt. Danske børne- og ungdomsfilm sælger gennem hele perioden flere billetter i forhold til dansk film generelt. Tendensen er stigende gennem perioden, og i 2007-2008 havde de danske film for børn og unge en markedsandel på 60% af markedet for dansk film.

I det følgende belyser vi markedet for film for børn og unge i forhold til det samlede filmmarked mere detaljeret. Dernæst ser vi nærmere på danske film for børn og unge, først i forhold til film for børn og unge fra andre lande og dernæst i relation til markedet for dansk film generelt.

1.1 Film for børn og unge vs. alle film

Nedenstående tabel viser andelen af film for børn og unge ud af det samlede antal film vist i danske biografteater (B&U %) samt andelen af billetter til film for børn og unge ud af det samlede antal solgte billetter (ligeledes kaldet B&U %).

Tabel 1:2: Markedet for film for børn og unge i forhold til det samlede danske biografteatermarked

År	Antal film			Solgte billetter		
	B&U film	Alle film	B&U %	B&U film	Alle film	B&U %
1999	50	293	17%	2612984	11660421	22%
2000	36	192	19%	3144454	11112479	28%
2001	33	172	19%	4532363	11767115	39%
2002	35	208	17%	4236112	12259218	35%
2003	36	210	17%	3255788	12268729	27%
2004	53	237	22%	4415469	12333436	36%
2005	38	233	16%	4014559	12162811	33%
2006	55	234	24%	4637131	12577141	37%
2007	49	234	21%	5063279	11843810	43%
2008	50	213	23%	4144105	12300658	34%

Opgørelsen over antallet af film for børn og unge i de danske biografteater viser, at der i perioden har været mellem 25 og 55 film for børn og unge om året - og de sidste par år omkring 50 film. Ser man på antallet af film for børn og unge i forhold til det samlede antal biografteaterfilm har andelen været nogenlunde stabil i perioden, dog med en svag stigning de seneste år.

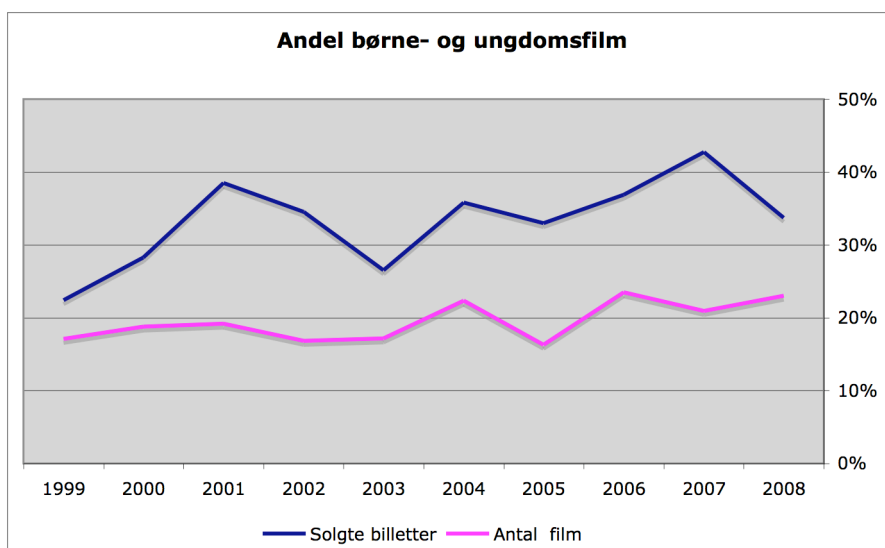
I perioden 1999-2008 er der i de danske biografteater totalt set solgt 40 millioner billetter til film for børn og unge. Der er især solgt mange billetter siden 2001. Andelen af billetter til film for

børn og unge ligger mellem godt 20% i starten af perioden til 43% i 2007, der var et år med mange film for børn og unge, heraf mange meget populære, ikke mindst Harry Potter og pønixordenen og Shrek den tredje, men også Ratatouille og The Simpsons Movie, film der hver har trukket 300.000-650.000 mennesker i biografen.

Gennemsnitligt set udgør salget af billetter til film for børn og unge i hele perioden 33% af det samlede danske biografmarked. Desuden er det værd at bemærke, at markedsandelen af film for børn og unge kontinuerligt har ligget på et højt niveau siden 2004.

Når man sammenholder antallet af solgte billetter med antallet af film er det tydeligt, at markedsandelen af film for børn og unge er væsentligt større end udbudsandelen.

Figur 1.3 Udbuds- og markedsandel for børne- og ungdomsfilm i forhold til alle film

Nedenfor ses en liste over de 20 film, der i perioden har solgt flest biografbilletter samt de mest populære børne- og ungdomsfilm.

Figur 1:4: Top 20 alle film

Nr	Top 20 biografilm 1999-2008	Nationalitet	B&U film	Antal solgte billetter
1	RINGENES HERRE: EVENTYRET OM RINGEN (2001)	USA	Nej	1.330.048
2	RINGENES HERRE - KONGEN VENDER TILBAGE (2003)	USA	Nej	1.166.070
3	RINGENES HERRE - DE TO TÅRNE (2002)	USA	Nej	1.121.806
4	CASINO ROYALE (2006)	UK	Nej	878.713
5	HARRY POTTER OG DE VISES STEN (2001)	USA	Ja	858.234
6	DEN ENESTE ENE (1999)	DK	Nej	843.284
7	ITALIENSK FOR BEGYNDERE (2000)	DK	Nej	828.701
8	HARRY POTTER OG HEMMELIGHEDERNES KAMMER (2002)	USA	Ja	765.329
9	HARRY POTTER OG FLAMMERNES POKAL (2005)	USA	Ja	682.439
10	FLAMMEN & CITRONEN (2008)	DK	Nej	673.312
11	HARRY POTTER OG FØNIXORDENEN (2007)	USA	Ja	645.569
12	TARZAN (1999)	USA	Ja	634.331
13	HARRY POTTER OG FANGEN FRA AZKABAN (2004)	USA	Ja	629.844
14	DA VINCI MYSTERIET (2006)	USA	Nej	624.311
15	ICE AGE 2: PÅ TYND IS (2006)	USA	Ja	605.813
16	PIRATES OF THE CARIBBEAN: VED VERDENS ENDE (2007)	USA	Nej	585.620
17	EN KORT EN LANG (2001)	DK	Nej	584.067
18	ANJA & VIKTOR (2001)	DK	Ja	572.052
19	KONGEKABALE	DK	Nej	552.247
20	SHREK DEN TREDJE	USA	Ja	544.778

Ni ud af de 20 bedst sælgende film i perioden falder ind under kategorien børne- og ungdomsfilm. En enkelt børne- og ungdomsfilm er dansk - Anja og Victor (2001) - mens i alt seks danske spillefilm indgår på top 20 listen.

Figur 1:5: Top 20 alle B&U film

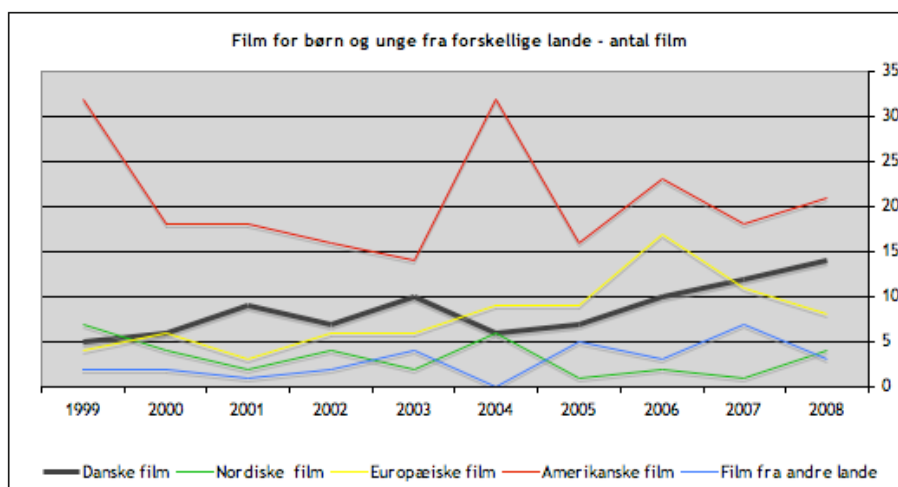
Nr	Top 20 alle B&U film 1999-2008	Nationalitet	Antal solgte billetter
1	HARRY POTTER OG DE VISES STEN (2001)	USA	858.234
2	HARRY POTTER OG HEMMELIGHEDERNES KAMMER (2002)	USA	765.329
3	HARRY POTTER OG FLAMMERNES POKAL (2005)	USA	682.439
4	HARRY POTTER OG FØNIXORDENEN (2007)	USA	645.569
5	TARZAN (1999)	USA	634.331
6	HARRY POTTER OG FANGEN FRA AZKABAN (2004)	USA	629.844
7	ICE AGE 2: PÅ TYND IS (2006)	USA	605.813
8	ANJA & VIKTOR (2001)	DAN	572.052
9	SHREK DEN TREDJE (2007)	USA	544.778
10	MIN SØSTERS BØRN I SNEEN (2002)	DAN	525.382
11	FAR TIL FIRE GIR ALDRIG OP (2005)	DAN	506.770
12	BJØRNE BRØDRE (2004)	USA	487.442
13	SHREK 2 (2004)	USA	468.884
14	NARNIA - LØVEN, HEKSEN OG GARDEROBESKABET (2005)	USA	468.715
15	MIN SØSTERS BØRN I ÆGYPTEEN (2004)	DAN	466.468
16	FIND NEMO (2003)	USA	451.840
17	TOY STORY 2 (2000)	USA	451.186
18	RATATOUILLE (2007)	USA	432.539
19	SPIDER-MAN (2002)	USA	424.602
20	MIN SØSTERS BØRN (2001)	DAN	412.861

Fem ud af de bedst sælgende børne- og ungdomsfilm i perioden er danske. Alle film indgår i en serie af film. *Harry Potter* filmene markerer sig som den bedst sælgende børne- og ungdomsseriefilm.

1.2 Danske film for børn og unge vs. udenlandske film for børn og unge

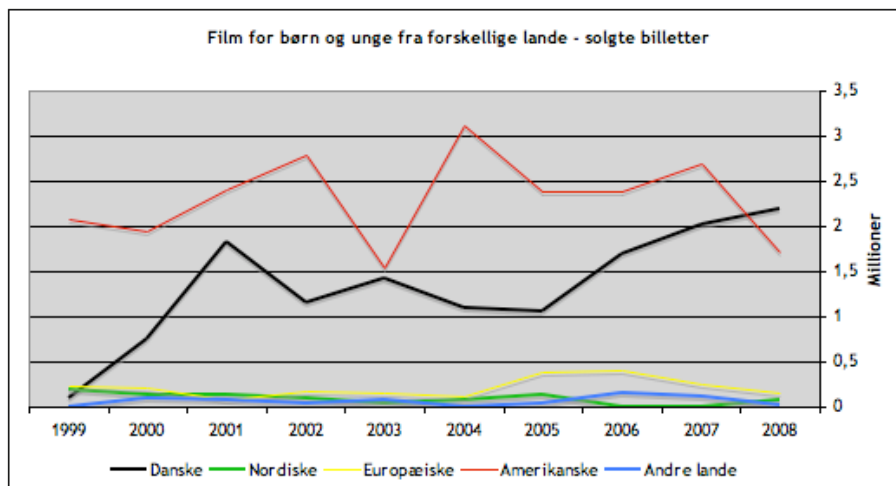
Som i resten af Europa dominerer amerikanske børne- og ungdomsfilm også det danske marked. De danske film har gennem hele perioden 1999-2008 en pæn andel af udbuddet, der udviser en jævnt stigende tendens siden 2004. Omvendt må det konstateres, at udbuddet af film fra den øvrige verden, herunder Norden og Europa, ikke er markant.

Figur 1:3: Film for børn og unge fra forskellige lande - antal film

Ser vi nærmere på markedet for danske film for børn og unge i forhold til det samlede biografmarked for film for børn og unge i Danmark fremgår det, at der er solgt forholdsvis mange billetter til danske film for børn og unge i perioden.

Figur 1:6: Film for børn og unge fra forskellige lande - solgte billetter

Antallet af solgte billetter til danske film for børn og unge har siden år 2001 ligget mellem en og to millioner om året og udviklet sig positivt siden 2005. I 2008 blev der solgt mange billetter til danske film for børn og unge i kraft af film som *Far til fire - på hjemmebane* og *Rejsen til Saturn*, som hver solgte knapt 400.000 billetter.

I 2008 blev der også solgt flere billetter til danske end amerikanske film for børn og unge. Mere præcist sælger de danske film for børn og unge gennemsnitligt 155.000 billetter, mens de amerikanske sælger 112.000 billetter (gennemsnittet for udenlandske film under ét er 77.000 billetter)⁴.

1.3 Danske film for børn og unge vs. øvrige danske film

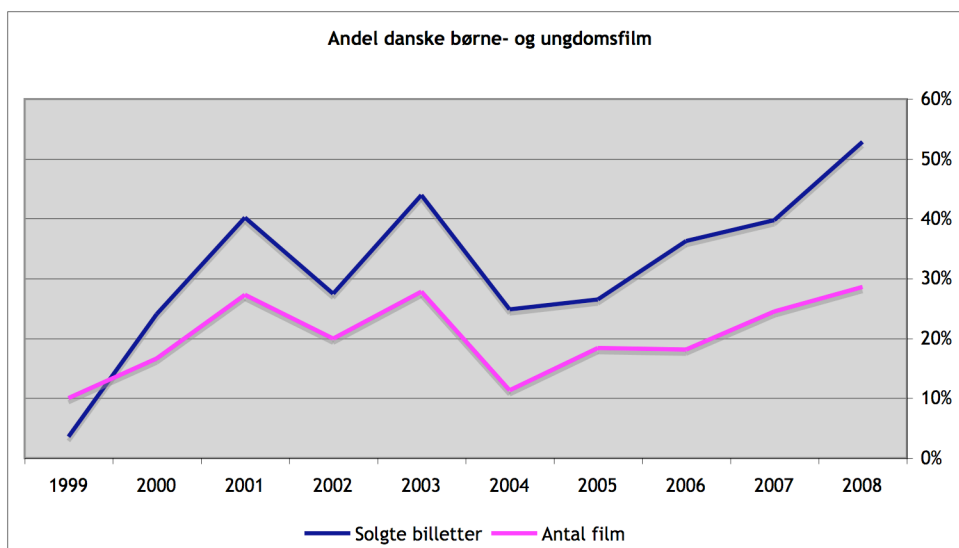
Også i forhold til de øvrige danske film, der premierføres i Danmark, står dansk børne- og ungdomsfilm stærkt. Nedenstående figur viser udviklingen i udbudsandelen af danske film for børn og unge i forhold til markedsandelen. Det er karakteristisk at markedsandelen for de danske børne- og ungdomsfilm siden 2001 har været markant højere en udbudsandelen.

Antallet af danske film for børn og unge udgør i gennemsnit 28% af udbuddet af danske film i perioden. Her er der også store udsving de enkelte år fra 17% i 2005⁵, hvor der på én gang var meget få danske film for børn og unge og særligt mange danske film, til helt op til 40% i 2008, hvor der er det højeste antal danske film for børn og unge i perioden. Endelig er det værd at fremhæve, at danske film for børn og unge sælger mange billetter sammenlignet med danske film generelt.

⁴ Udenlandske film, der vises med dansk tale, tæller som udenlandske film.

⁵ Her vælger vi at se bort fra 1999 der var et helt atypisk år med få danske film for børn og unge, der solgte utrolig få billetter, og mange populære danske film såvel som udenlandske film for børn og unge.

Figur 1:7: Udbuds- og markedsandel for danske børne- og ungdomsfilm i forhold til alle danske film

Antallet af solgte billetter til danske film for børn og unge udgør i gennemsnit 41% af det samlede antal solgte billetter til danske film. Der er dog store udsving de enkelte år fra små 30% omkring årtusindeskiftet til hele 66% i 2007 (hvor der var et stort udbud af danske film for børn og unge, der samtidig solgte mange billetter, mens de danske film totalt set solgte forholdsvis få billetter⁶). Desuden er det værd at lægge mærke til, at andelen af solgte billetter til danske film for børn og unge, set i forhold til antallet af solgte billetter til danske film, er vokset siden 2004. Nedenfor ses en top 20 over de mest sælgende danske biograffilm i perioden samt de mest populære danske børne- og ungdomsfilm.

Figur 1:8: Top 20 over danske biograffilm

Nr.	Top 20 danske biograffilm 1999-2008	B&U film	Antal solgte billetter
1	DEN ENESTE ENE (1999)	Nej	843.284
2	ITALIENSK FOR BEGYNDERE (2008)	Nej	828.701
3	FLAMMEN & CITRONEN (2008)	Nej	673.312
4	EN KORT EN LANG (2001)	Nej	584.067
5	ANJA & VIKTOR (2001)	Ja	572.052
6	KONGEKABALE (2004)	Nej	552.247
7	MIN SØSTERS BØRN I SNEEN (2002)	Ja	525.382
8	KÆRLIGHED VED FØRSTE HIK (1999)	Nej	521.339
9	FAR TIL FIRE GIR ALDRIG OP (2005)	Ja	506.770
10	ELSKER DIG FOR EVIGT (2002)	Nej	506.493
11	MIN SØSTERS BØRN I ÆGYPTEN (2004)	Ja	466.468
12	BLÅ MÆND (2008)	Nej	437.318
13	BLINKENDE LYGTER (2000)	Nej	436.060
14	NYNNE (2005)	Nej	425.920
15	BRØDRE (2004)	Nej	424.479
16	MIN SØSTERS BØRN (2001)	Ja	412.861
17	DRØMMEN (2006)	Ja	407.621
18	REJSEN TIL SATURN (2008)	Ja	391.371
19	DRABET (2005)	Nej	389.803
20	EFTER BRYLLUPPET (2006)	Nej	388.010

Syv ud af de 20 bedst sælgende danske spillefilm i perioden falder ind under definitionen af børne- og ungdomsfilm. Fem af filmene indgår i en serie af flere film.

⁶ Her ser vi igen bort fra år 1999.

Figur 1:9: Top 20 over danske B&U film

Nr	Top 20 danske B&U film 1999-2008	Antal solgte billetter
1	ANJA & VIKTOR (2001)	572.052
2	MIN SØSTERS BØRN I SNEEN (2002)	525.382
3	FAR TIL FIRE GIR ALDRIG OP (2005)	506.770
4	MIN SØSTERS BØRN I ÆGYPTEN (2004)	466.468
5	MIN SØSTERS BØRN (2001)	412.861
6	DRØMMEN (2006)	407621
7	REJSEN TIL SATURN (2008)	391371
8	TERKEL I KNIBE (2004)	375997
9	FAR TIL FIRE - PÅ HJEMMEBANE (2008)	374974
10	HJÆLP JEG ER EN FISK (2000)	355219
11	ANJA EFTER VIKTOR (2003)	345563
12	ANJA OG VIKTOR - BRÆNDEDE KÆRLIGHED (2007)	339600
13	FAR TIL FIRE - I STOR STIL (2006)	331616
14	TO VERDENER (2008)	311507
15	MØGUNGER (2003)	305299
16	ANJA & VIKTOR I MEDGANG OG MODGANG (2008)	263185
17	FLYVENDE FARMOR (2001)	260915
18	GULDHORNENE (2008)	254162
19	OSKAR & JOSEFINE (2005)	250283
20	KLATRETØSEN (2002)	237266

På top 20 listen over de bedst sælgende danske børne- og ungdomsfilm i perioden optræder ti film, der er en del af en serie, mens ti film er enkeltstående film. Top fem domineres af seriefilmene.